

Rombergin operetti „Uusi kuu“ valloitti yleisön täydelleen.

**Kaunis musiikki, suuren-
moinen lavastus ja viehkeät
tanssit aivan erikoista
luokkaa.**

Sitten „Mustalaisruhtinattaren“ ensi-illan ei Tampereella ole saatu nähdä ja kuulla mitään niin erinomaisen onnistunutta operettiesitystä kuin oli viime lauantaina Työväen Teatterissa Sigmund Rombergin operetti „Uusi kuu“. Kolmen herran laatima teksti ei nyt tosin tarjoa muutamien jännittävien kohtausten lisäksi paljoakaan, kaikkein vähiten vitsejä, mutta musiikki on aivan erikoisen onnistunutta, sillä „Uuden kuun“ etelämainen juoni antaa paljon mahdollisuuksia. Siinä onkin runsaasti schlagereita ja kaihomielisiä säveleitä, jotka aina tehoavat yleisöön. Rombergin musiikki onkin erinomaisen onnistunutta ja melkeinpä omaperäistä.

Kaksi asiaa: musiikki ja näyttämöasetus, ovat Työväen Teatterissa „Uuden kuun“ kannattavina aineina. Emme ole milloinkaan aikaisemmin nähnyt niin värikylläisiä ja samalla esitettävän näytelmän henkeen sopeutuvia näyttämöjä, kuin oli laita „Uu-

Riemukas kohtaus 3. kuvaelmasta.

dessä kuussa“. Jos ensimmäisen näytöksen kuvat olivat onnistuneita, niin yhä parempi oli laivan kansi ja kaikkein herkullisimmaksi kohosi näyttämötunnelma esiripun auettua siihen etelämeritunnelmaan, jonka Jussi Kari oli loihtinut viimeiseen näytökseen. Se oli aivan satumainen, ja jos ketään niin juuri Jussi Karia on onniteltava ennen muita „Uuden kuun“ menestyksestä.

Menestyshän se tietysti olikin sillä teatteri oli uhrannut paljon työtä harjoituksiin. Kokonaisuohjauksesta saakoon Kosti Elo täyden tunnustuksen, mutta kun tanssien osuus oli varsin suuri, niin ei voi olla sanomatta, että juuri tanssit yhdessä näyttämöasetuksen kanssa muodostivat sen pohjan, jolle „Uuden kuun“ menestys rakentuu. Tansseja on paljon — tuskinpa missään operetissa on niitä nähty niin paljoa — ja ne ovat erittäin hauskoja ja näytelmän henkeen sopeutuvia. Balettimestari Kaarlo Eronen oli saanut paljon aikaa

Musiikkipuolen oli harjoittanut Einari Halme ja myöskin hän oli tehnyt hyvää työtä. Työväen Teatterin kuorot ovat entuudestaan

tunnetut hyvistä suorituksistaan, mutta erikoisen maininnan silttenkin ansaitsee „onnellisten saaren“ ensi kguvaelma aivan herkullisine kuoro-kohtauksineen ja sitä seuranneine tansseineen. Siinä oli etelämeritunnelmaa ja romantiikkaa riittämiin. Orkesterin pienet kommellukset saattaa panna vähäisen harjoitusajan tilille, ja selvää on, että musiikkipuolen kokonaisesitys seuraavilla esityskerroilla paranee, vaikka esim. kuorot lauloivat nytkin jo varsin muhkeasti.

Yksityisistä näyttelijäsuorituksista on ensiksi mainittava Kaarlo Kydön Roberto, joka suoritettiin operettisanankarin valmiudella, joskin olisi tämänlaiseen tehtävään odottanut enemmän voimaa; tilapäinen käbcys

Jatkuu 4. sivulla.

haittasi myöskin ensi-illan laulua. Enni Rekola omaa kaikki operettidiivan avut, mutta toistaiseksi estää liika jännittyneisyys niitä kaikkia käyttämästä hyväksi. Hän laulaa crittään kauniisti, mutta kokonaisesitystä pilaa hermostunut mimiiikka. Huomattavaa edistystä oli joka tapauksessa huomattavissa „Mustalaisruhtinattanesta“. Vappu Elo elehti hauskesti Pepitana, ja Matti Lehtelä Alejandrona oli myöskin hurpainen. Uno Wikström ei saapoliisistaan saanut irti mitään erityistä tyyppiä, mutta sujuvasti suoritettuna oli se mukiinmenevä. Hugo Makkosen kapteenista olisi kenties saanut puristetuksi enemmänkin ka esim. lemmelaulukohtausta esimoin huumoria, mutta oli se näinkin hauska, vaikka esim. lemmentaulukohtausta olikin venytetty liiaksi. Elna Hellmanin mulattinainen Clothilde herätti suurta riemastusta katsomossa, vaikka tuskin kukaan sentään uskoi

että Alejandro oli saattanut olla hänen kanssaan naimisissa! Mutta operetti on operettia! Kusti Sala ja Tauno Lehtonen merimiehinä ja Ture Junttu plantaashin omis-

Kapteeni (Hugo Makkonen) ja
Margarita (Enni Rekola).

tajana olivat asianmukaisia, mutta Väinö Luutoselle on annettava erikoisen suuri tunnustus kauniista laulustaan Roberton ystävä. Bertta Tammelin, Yrjö Roine, Erkki Huttunen ja Aili Tikka säestivät asianmukaisesti.

Ensi-iltayleisö tuntui olevan aivan erikoisen ihastunutta esitykseen eikä suosionosoituksista — joita jaettiin pitkin iltaa — tahtonut lopuksi tulla ollenkaan loppua. Kosti Elo ja Kaarlo Eronen näyttäytyivät, mutta Jussi Karia, jota erikoisesti kaivattiin, ei saatu esiin. „Uuden kuun” loistava menestys ensi-illassa viittaa siihen, että sen suosio on taattu.

V. V.

»Uusi kuu»

syntyi eilen Työväen Teatterin operettitaivaalle, ja kaikista merkeistä päätäten seuraavaan kuunvaihdokseen tuleekin kulumaan pitkä aika. Romberg, joka on tämän tuotteen samoin kuin naapuriteatterin „Erämaan laulun” säveltäjä osaa nimittäin kyllä pitää huolta siitä, että musiikissa on sekä iskeviä schlagereita että tunnelmoivaa kaihomielisyyttä, ja vaikka sävelten alkuperästä aina ei olekaan takeita — Rombergin yksinolekutta ne eivät juuri missään tapauksessa ole — ovat ne kuitenkin aina sellaisia, että niitä mielellään kuuntelee. Trio, joka vastaa libretosta, on koettanut mahdollisimman „luontevasti” kuljetella tapahtumapaikkoja eri puolille maailmaa, jotta sävelten eksoottisuus saisi selityksensä, ja tämä tekee tietysti operetin sisälläpidon hiukan epämääräiseksi, mutta se ei liene kovin vaarallista. Sekä huvittavia, tunteellisia että jännittäviäkin kohtauksia on tarpeellinen määrä, ja muutamat joukko-kohtaukset kuorolleen ovat erikoisen miellyttäviä, se tunnustettakoon.

Kosti Elon ohjatussa esitettiin „Uusi kuu” teatterin tuttuun operettityyliin, jossa ennenkalkkea koomilliset kohtaukset saivat hyvän ilmauksen. Kaarlo Eronen järjestämät tanssit olivat vaihtelevia ja tyyllitään hiukan tavallisuudesta poikkeavia, joten ne kyllä erinomaisesti puolustivat paikkansa — carioca tosin liittyi operettiin mahdollisimman vähän, mutta oli sitä hauskempi katsella, samoin kuin toinenkin soo! numero — ja Jussi Kari oli dekoratioissaan saanut hekkumoida operettitunnelmassa. Puvut olivat sensijaan helkompiä — paria poikkeusta lukuunottamatta — ja ennenkalkkea olisi vaihdoksia saanut olla runsaammin. Einari Halme oli harjoittanut musiikin.

Naispääosassa esiintyi teatterin uusi, kauniisti laulava tulokas Enne Rekola varsinaisesti ensimmäisen kerran. Mikä valmis operettidiiva neiti Rekola ei tietenkään ole, mutta hänen mahdollisuuksiaan ei kukaan tahtone kieltää: kaunis laulu, erinomainen vartalo ja hyvä plastiikka sekä temperamentikas esiintyminen ovat avuja, joiden nojalla voi päästä hyvinkin pitkälle, kunhan kokemus ja esiintymisvarmuus lisääntyvät. Vielä ei temperamentti nimittäin päässyt purkautumaan vapaasti ja uskottavasti muuta kuin lauluissa, joissa sen-

sijaan mimiikka hiukan häiritse, mutta vaikutelma jäi joka tapauksessa hyvin myönteiseksi. — Kaarlo Kyttö tuntui tavallista hillitymmältä miespääosassa, mutta oli toki silti yhtä valloittava operettisankari kuin ennenkin. — Operetin toisessa parissa Vappu Elo ja Matti Lehtelä esiintyivät omaan tuttuun tyyliinsä, jonka he vähitellen ovat hioneet jonkinlaiseen täydellisyyteen sekä ansioit-ten että milteipä vikojenkin suhteen, ja Elna Hellman teki mulattakastaan burleskisuudessaan erinomaisen tyyppin. Muista tärkeimmistä sivuosista mainittakoon vielä Kusti Salan merimies ja Väinö Luutosen vallankumouksellinen; Uno Wikströmin salapoliisi ja Hugo Makkosen kapteeni olivat sensijaan verraten kuivia.

Yleisö oli erinomaisen innostunut, joten „Uusi kuu” epäilemättä tulee saavuttamaan ainakin yhtä pitkän elinajan kuin teatterin muut parhaimmat operetit. Ikävä, että teatterin vakavampi ohjelmisto näyttää kärsivän tästä operettien pitkäikäisyydestä — kevätkaudella jäämme joka tapauksessa odottamaan huomattavia uutuuksia myös taiteellisesti painavammalla puolella.

H — m.

Muistan mennehet kesäni.

*Päivä päältä paahtelevi,
päivät alla aukeavat,
koloruoho ruskottavi
hangen haurahan lomassa.*

*Muistan mennehet kesäni,
suloiset suviset päivät.*

*Aamun silmät aukenivat,
kastehelmet kimmelteli,
käki kaukana kukahti.
Linnut lähti lennoillensa
suvivirttä viserrellen.
Karjankellot ne kalahti.*

Muistan naurusi hereän.

*Tuuli lännestä läheni
lämpöisesti leyhytellen.
Kaislat rannalla kahisi,
suviheinä sunnuntainen
helpeisenä häilähteli.*

Muistan käyntisi kepeän.

*Tuuli lehtohon levähti
päivän suuren paahteudessa.*

*Kaislat rannalla nukahti,
lehdon lehvät uinahteli,
heinät hiljaa hengittivät,
nurmen nunnuset lemusi.
Aallot hiekkahan hupeni,
poutapäivät korkealta
kuvaistansa katselivat.*

Muistan silmäsi simiset.

*Päivä päätänsä läheni,
punertuivat pilvensyrjät,
lännenranta loimotteli.
Vaarat vaskena paloivat,
vaaran alla laaksot nukkui.
Päivän maille painuessa
lumpeenumppu ummistihe.*

Muistan hyväisen hymysi.

*Muistan mennehet kesäni
niinkuin ammoisen uneni.*

*Lienen outo, muukalainen,
enkä tunne itseäni.*

Ei tule entiset kesäni.

O r v o K ä r k ö n e n.

Esiinuheen kirj.

K A A R L O K Y T Ö - L A U L U I L T A II.6. 1932.

O h j e l m a :

1. Kanteleelle..... A. Järnefelt.
2. Toivoni..... " "
3. Iltatunnelma..... O. Merikanto.
4. Miksi laulan..... " "
5. Vertaus..... " "
6. Viel' ois virttä tie'ossani..... A. Järnefelt.
7. Liekki vain..... Antiikki-aria
kantaatista "Helluntai" B. Marcello
8. Aaria oopp. "Tosca"..... G. Puccini.
9. Romanssi oopp. "Aida"..... G. Verdi.
10. Czardas operetista "Victoria"... P. Abraham.
11. Oi Bajadeeri... operet. "Bajadeeri E. Kalman
12. sinäkö äiti?..... Sheholt.
13. Vaeltava mustalainen..... G. Malmsten.
14. Punasarafaani..... Warlamow.
15. Taas kaukaa laulavat lauluun.... H. Kaski.
Karjapihassa..... T. Kuula.

=0=0=0=0=

Eilisaamuna tunkeuduimme muutamana taiteilijakotiin, joka parhailaan elää suuren muuton keskellä. Halusimme näet tiedottaa kaikille tamperelaisille taiteen ja siinä tapauksessa tietenkin myös taiteilijain ystäville hyvästijättöterveiset yhteiseltä suosikiltamme Kaarlo Kytöltä, joka, kuten tunnettua, on vakaisissa lähtöaikeissa.

Kaiken muuttokiireen keskelläkin riittää rva ja taiteilija Kytöltä ruppeluhetki — lähdön ja lahjanäytännön merkeissä käyty — odottamattomalle tunkeilijallekin. Vieläpä siitäkin huolimatta, että helposti oli huomattavissa viimeksimainitun liikkuvan Kansan Lehden kiristystarkoituksissa, taiteilijan erotunnelmia vaanimassa.

— Haikkealta tuntuu ero, tunnustaa Kaarlo Kytö aivan helposti — ja aina vaikeammaksi se näyttää käyvän lähtöajan lähestyessä. Nyt todellakin vasta tunnen täydellisesti, miten vakavasti kotiutunut ja syvästi kiintynyt olen Tampereeseen näiden kuuden oleskeluvuoteni aikana. Vaikka oikeastaan palaankin vanhaan kotiteatteriin — ennen Tampereelle tuloani näyttelin näet jo yhdeksän vuotta Koiton Näyttämöllä ja sitten kaksi vuotta Kansannäyttämöllä, jonne siis myös nyt meno — tuntuu Tampereen jättäminen todella rehellisesti sanoen kodista erolta.

— Syy siihen on ennenkaikkea löydettävissä kahtaalta: itse Tampereen Työväen Teatterista ja tamperelaisesta yleisöstä.

— Edelliseen nähden haluaisin vielä kerran, kuten niin useasti ennenkin, tähdentää kiitollisuuttani johtaja Kosti Eloa kohtaan. Hänen johtajapersoonallisuutensa voima on kehityksessäni ja saavutuksissani arvaamaton. Senpä vuoksi tiedän sen nyt menettäessäni menettäväni paljon . . .

Jokainen meistä näyttelijöistä Työväen Teatterissa tuntee erinomaisesti tuon merkillisen, suuren johtajan voiman, joka hänestä virtaa meihin hänen läsnäollessaan joko jossakin näyttämöllä harjoitusten aikana, jopa, vaikkei hän sanaakaan mainitsisi, ja vieläpä varsinaisten näytöstenkin aikana yleisön joukossa. Me tunnemme varmuutta ja näyttelemisen riemua, jotka tekevät useasti tavallista paremmat saavutukset mahdollisiksi. — Ja hänen esimerkillinen ahkeruutensa ja ihmeellinen työkykynsä silmiemme edessä opimme me jokainen hänen ohjauksensa alaisena tuon erikoisesti myös taiteilijalle uskomattoman suurimerkityksellisen iloisen ja kestävästi syventyvän työntekemisen taidon.

— Ja sitten tuo toinen syy eron vaikeuteen. Kuten jo mainitsin, on se itse Tampereen yleisö. Suurenmoisen yleisö! sanon kerta kaikkiaan. Tampereen Työväen Teatterin veroista välitöntä ja eläytyvää yleisöä emme me taiteilijat mistään muualta voi löytää. Yleisön avusta, jonka se antaa näyttelijälle tai mille tahansa esittäville taiteilijalle, ei turhaan

nykyjään niin paljon puhuta. Aina-kin sellaisen yleisön kuin tampere-laisen: inspiroivan ja kannustavan, esiintyvän taiteilijan mukanaelävän hengen arvoista apua ei taiteilija koskaan unhoita eikä toisaalta sen puutumista voi olla tuntematta.

— Kerta kaikkiaan voin vilpittömästi tunnustaa minulle jäävän ainoastaan mieluisia muistoja Tampereellaoloni ajalta sekä itse teatterista että yleisön puolelta. Me olemme todella tulleet mainiosti toimen keskenämme, jopa siinä määrin, että toisinaan tunnen minulle täällä suorastaan tuhlattua hyvyttä, ystävällistä ymmärtämystä ja suosiotakin.

Aina ystävällisen emännän tarjoaman kahvikullan ääressä kääntyy huomiomme myöskin „suuri mies Kytöön” s.o. pikku Kalevi Kytöön, joka tarjoaa meille terveitä elämänvii-sauksiaan huolitellulla lausuntakielellä.

Väittelemme, kumpi lienee oikeassa kokemuksissaan, isä vaiko poika: isä-Kytön laulaessa: „Naiseen luottaa ei voi . . .” vakuuttaa vielä varsin matala Kytö-vesa samalla sävellellä: „Voi, voi, voi!”

Keskustelun jälleen kääntyessä teatterin palkeille, kysäisimme m.m. onko taiteilija Kytöllä mahdollisesti joitakin lempirooleja, joiden eläytymiseen eniten on tuntenut halua ja innostusta. Vastaus viipyy kauan.

— Kysymykseen on minun hyvin vaikea vastata, sillä pidän todellakin ja ainakin olen pitänyt toistaiseksi jokaisesta osastani. Näyttelen aina mielelläni, niin, minä suorastaan nautin näyttelemisestä, ja senvuoksi kaiketi löydänkin jokaisesta osasta kyllänti mahdollisuuksia syventymiseen ja innostaviin suunnitelmiin.

— Kuitenkin, tarkemmin ajatellen, olen aina tuntenut erikoista mielenkiintoa ja halua vakavien osien esittämiseen. Sellaisiin, joissa jatkuvas-ti kykenee tekemään uusia löytöjä osan käsittämiseen, käsittelyyn ja suunnitteluun nähden. Näitä nyt tietenkin löydämme ennen kaikkea Shakespearen näytelmistä.

— Eräs osa, jota milteipä uskaltaisinkin sanoa lempiroolikseni, on Toivo Pekkasen „Sisarusten” veljen osa. Kuitenkin näyttelen myöskin hyvin mielelläni useita operettirooleja, erittäinkin, jos operetin musiikki on hyvä. Olen näet sitä mieltä, kuten kaiketi olen jo monasti aikaisemminkin tähdentänyt, että operettisankareistakin voi löytää ihmisen, jollaisena heitä pyrin esittämään.

— Erikoisesti haluan mainita „Kreivitär Marizassa” osani tilanhoitajakreivinä. Se on kaikkein mieluisin esittämistäni operettirooleista pääasiassa senvuoksi, että sankari on ennen muuta miehekäs, täysin miehekäs, ilman sankarien tavallisia sentimentaalisuuksia. Tämän osan näyttelemisestä nautin yhä uudelleen

myös osuus toiminnallisille järke- mäksi ja voimakas. Näin on käynyt taaskaun voiman sisäiseksi läm- tää taotaan, niin se laajenee ja muut- kuin raudalle, joka taotaan. Kun rau- neet kestä. Liikkelemme on käynyt

„Kreivitär Mariza” Työväen Teatterissa.

Täytyypä tunnustamani, etten ole varma siitä, onko „Kreivitär Mariza” kahdeksas operetti, joka tänä näytöntö- kautena ilmaantuu Työväen Teatterin ohjelmistoon, vai onko sillä ollut edeltäjiä ehkä enemmänkin kuin seitsemän. Lukumäärä on kuitenkin lievästi sanoen riittävä teatterille, joka kuitenkin myös vakavan taiteen alalla on saavuttanut huomattaviakin voittoja ja joka ei voi valittaa yleisönvähyttä parempaakaan ohjelmistoa esittäessä. Eilise- stä vajaan katsomosta päättäen voisi jopa otaksua, että yleisö pikemminkin osoittaa väsymystä operetteihin, eikä se siis tässä tapauksessa olisikaan ihme- teltävää.

„Kreivitär Mariza” on, ellen pahasti erehdy, ollut aikaisemmin Tampereen molempien teatterien ohjelmistossa, joten tämän Kälmanin operetin selostuk- seen ei ole syytä puuttua. Sen musiik- killa on vanha viehätöksensä, ja juo- nikin sisältää omat pienet hauskuu- tensa. Työväen Teatterin esitys kulki vanhoja tuttuja ja taattuina latuja, niin- kuin yleensäkin kolmikön Kosti Elo — Kaarlo Eronen — Einari Halme ollessa ohjaksissa ja Jussi Karin maalatessa dekoratiot. Kukaan herroista ei yllät- tänyt, mutta eihän sitä yllämainittuun operettimäärään viitaten voi vaatia- kaan.

Esiintyjistä on ensimmäisenä mai- nittava Kaarlo Kytö — ei vain siksi, että „Marizan” kreivi Tassilo lienee hänen viimeinen operettiosansa Tam- pereella, vaan myös siksi, että hän jäl- leen tälläkin kerralla todisti olevansa operetticharmööri, jota tullaan kaipa- maan. Alku vaikutti eilen hiukan kan- keahkolta, mutta jo ensi näytöksen finaaliin mennessä oli Kytö jälleen oma itsensä, ja toisessa ja kolmannessa näytöksessä oli häntä ilo katsella ja kuunnella. — Enni Rekola on vielä siksi nuori näyttämöllä, että ei voi vaa- tia hänen kykenevän kovinkaan paljoa muuntautumaan osasta toiseen, ja tois- taiseksi hänen operettisankarittarensa siis ovat kovin samanlaisia, mutta joka tapauksessa miellyttäviä. Laulullisesti hän nyt vaikuttaa eniten edukseen, mutta työllä muutkin vielä uinuvat ominaisuudet varmasti kehittyvät.

Muuten ei kai esityksestä ole kovin- kaan paljoa sanottavaa. Elna Hell- man lauloi kauniisti ja veikeili subret- tina ja Irma Wikström lauloi kauniisti mustalaistyttöä — seuraavissa esityk- sissä he ohjelmasta päättäen vuorotte- levat näissä osissa. Hugo Makkonen oli toisen parin miehenä paikoin hu- vittavakin, kun sensijaan Väinö Luu- toselle oli osunut väärä osa. Todetta- koon lopuksi, että teatterin vanhim- paan kaartiin kuuluva Yrjö Roinekin oli saanut oikein pienen roolin, eikä suorittanutkaan sitä yhtään hullum- min.

Katsomo ei siis ollut aivan täysi, mutta lopussa olivat suosiosoitukset vilkkaat.

„Elinan surma” tarjosi mitä suurenmoisimman teatterielämyksen eilen

Liina Reiman Kirstinä elävöitti
Työväen Teatterin esityksen.

Gustaf von Numersin kirjoittama, kansanballadiin perustuva draama „Elinan surma”, jonka lopulliseen asuun Kaarlo Bergbom on huomattavasti vaikuttanut, on eittämättä suomalaisen draamakirjallisuuden kauneimpia helmiä, jolle ehkä vain „Dagel Hjord” vetää vertoja. Tarina Klaus Kurjesta, Laukon herrasta, ahtavasta mutta heikkoluonteisesta aatelismiehestä, joka sortui intohimoonsa pauloihin, on tunnettu, ja itse näytelmästä — „Elinan surmasta” — joka eilisiltana jo kolmannen kerran uusittu Tampereen Työväen Teatterissa, onkin vain sanottava, että sen valo on ehdoton. Tämä klassillinen draama on todella meidän draamakirjallisuutemme kauneimpia tuotteita, jonka vaikuttavuus ja kauneusarvot hä kirkastuvat teatterin tehokeinon ja näyttelijätaittemme tason kootessa. Ja samalla on todettava, että nämä seikat eivät sittenkään ole ratkaisevia, vaan tärkeintä on se väkevä tunnepitoisuus ja draamallisesti kiinteä, kohtalontuntuinen rakenne, johon näytelmä lopullisessa muodossaan on kiteytetty, joskin todettava on, että loppuselvittely olisi voinut käydä nopeammin ja että saarnamiehen esiintyminen lopussa vaikuttaa pitkästytävältä, vanhanaikaisen moraaliteetin mukaan tehdyiltä ja tarpeettomalta.

Työväen Teatterin esitykselle, johon oli pantu paljon huolta ja vaivaa, antoi erikoista loistoa eestiläisen näyttelijättären Liina Reimanin vierailu Kristi Fleminginä, näytelmän keskeisimpänä henkilönä, joka aina on ollut tavoiteltavana mittapuuna suurten naisroolien sarjassa. Vaikka huomio täten kohdistuikin suuressa määrin tähän eteläisen veljesmaamme suureen tarigedienneen, niin todettava on, että Työväen Teatterin esitys Kosti Elon ohjaamana ei sitten-

kään ollut viritetty vain tätä „tähti-roolia” silmälläpitäen, vaan pyrki se kokonaisuudessaan tekemään oikeutta itse draamalle ja saattamaan sen täysin oikeuksiinsa. Joka tapauksessa keskittyi huomio kuitenkin Kirstiin. Se olikin aivan luonnollista, sillä Liina Reimanin tulkinta kohosi näyttös näytökseltä niin suureen taiteelliseen voimaan ja vaikuttavuuteen, että sellaista harvoin koetaan teatterin palkeilla. Hänen Kirstinsä oli inhimillisesti täysin käsitettävä ja erosi useista aikaisemmista tulkinnoista siinä, että hän teki Kirstistä kaikki voitavan rakkautensa kahlehtivan naisen, eikä yksinomaan intohimoista ja kylmänlaskevaa vampyyriä, jos niin voi sanoa, niinkuin osa useimmiten on käsitetty. Suuren taiteilijattaren tavoin Liina Reiman ensi repliikeistä alkaen vangitsi yleisönsä ja hänen ehdottoman varma plastiikkansa ja näyttämöllinen varmuutensa yhdessä täydellisen eläytymisen kanssa loivat sellaisen kokonaiskuvan, joka eittämättömästi vei mukaansa. Liina Reimanin tulkitsemana Kristi muodostui myötätuntoa herättäväksi, rakkautensa kahlitsemaksi naiseksi, joka ei karta rikollisiakaan keinoja, jos vain hän pitää niitä välttämättöminä yhden päämääränsä, Klaus Kurjen rakkauten säilyttämiseksi. Liina Reimanin esitys kohosi näyttös näytökseltä loppua kohti ja erikoisesti 5. kuvaelma — muuten näytelmän taiteellisesti ehyin — muodostui mitä vaikuttavimmaksi taustaksi kaamealle loppuselvittelylle. Liina Reimanin Kirsti oli yksityiskohtaisesti tutkittu ja eletty, eikä hänen vierasperäinen suomenkielen ääntämisensä vaikuttanut lainkaan häiritsevästi, päinvastoin se oli ikäänkuin eräänä todisteena hänen sukuperänsä ylemmyyden eroittumiseksi „tavallisista” aatelisista ja muusta kansasta. Vierasmaalaisen saavutukseksi tässä kansallisessa draamassa on Liina Reimanin Kirsti kaikkein korkeimman arvosanan ansaitseva.

Esitys kokonaisuutenakin kohosi varsin korkealle taiteelliselle tasolle, vaikka Kirsti siinä erottautuikin omaan luokkaansa. Klaus Kurki oli Uno Wikströmin hahmoittele-

man suhteen. Vesilahden rovastina Kusti Sala ei aina säilyttänyt arvokkuuttaan, eikä hän myöskään saanut ilmennetyksi katolisen papin ahneutta. Jukka Vieno julistajan osassaan kerjäläisenä sensijaan oli vakuuttava ja replikoimiseltaan vaikuttava. Muista pienemmistä tehtävistä jäi mieleen Pentti Viljasen nuorekkaan reipas Uoti, Yrjö Roineen lukkari ja Ture Jun-tun pari osaa. Muita osia esittivät kokonaisuuteen sopeutuen Staava Haavelinna, Hilma Salo, Saimi Vuolle, Tauno Lehtonen ja Bertta Tammelin.

Jussi Karin lavastus oli onnistunut. Erikoisesti jäi mieleen Laukon sisäkuva.

Katsomon täyteinen yleisö oli erittäin innostunutta ja suosionosoitukset, jotka kohdistuivat etupäässä Liina Reimaniin, olivat erikoisen lämpimiä. Kukkia jaettiin pääosien esittäjille runsain määrin. Liina Reiman sai laakeriseppeleen.

Eilisillan näytännössä oli saapuvilla myöskin pääkaupungin lehtien teatteriarvostelijoita. Saadaksemme selville, mitä he arvelivat Työväen Teatterin esityksestä, yritimme heitä, ynnä myöskin eräitä pääosien esittäjiä haastatella ensi-illan vaikutelmista. Ymmärrettävää pidättyväisyttäähän siinä ilmeni, mutta sittenkin saimme selville eräitä ajatuksia, jotka tässä esittelemme.

Heikki Välisalmi: Olisi joka tapauksessa parempi, että suomalainen draama esitettäisiin täysin suomenkielisin voimin. Alkukuvaemat olivat vähän epämääräiset, mutta ote tiivistyi näytelmän kuluessa. Lopummalla alkoi Liina Reimanin ääntämistapaan tottua ja esitys tämänkin nojalla parani huomattavasti loppumalla.

Erkki Kivijärvi: (HS): Kyllä Liina Reiman on hyvä Kirsti, eikä meillä itsellä tällä hetkellä olisi parempaa. Elina oli aivan suurenmoinen. Paras Elina mitä minä olen nähnyt.

Kaisu-Mirjami Rydberg: (SS) Olen erittäin ihastunut. Hyviä ja tasaisia suorituksia kautta linjan, lukuunottamatta Kytöä, joka oli aivan liian operettisävyinen Uolevina.

Hugo Jalakanen (US) Hyvä esitys joka tapauksessa, mutta en osaa nyt vielä kiteyttää mielipidettäni aivan varmaksi.

Näin puhuivat pääkaupungin johtavien lehtien arvostelijat. Tämän lisäksi oli meillä tilaisuus keskustella esityksessä eräiden siihen vaikuttaneiden henkilöiden kanssa ja tällöin saimme kuulla m.m. seuraavanlaisia mielipiteitä:

Liina Reiman: Tämä ilta oli minulle suurin elämykseni. Pelkäsin kovin, miten tulkintani onnistuisi, ja toisinaan olin aivan epätoivoinen, mutta Kosti Elo oli auttajani, ja